

ПСБО АБО МСФЗ?

З метою встановлення єдиних підходів до формування фінансової звітності у світовому економічному просторі та для забезпечення можливості виходу вітчизняних суб'єктів господарювання на світові ринки в Україні в 2007 році прийнято для впровадження Стратегію застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ).

Дискусії з приводу доцільності існування та перспектив розвитку галузевих систем фінансового обліку мають неабияку актуальність для України, де фінансова звітність та вимоги до ведення фінансового обліку є однаковими для супермаркету, промислового, чи аграрного підприємства. Дивно, але прихильники такого уніфікованого підходу посилаються на вимоги МСФЗ, при цьому зовсім не переймаючись проблемами [1].

Незважаючи на те, що міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) служили основою для створення національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку (П(С)БО), на даний час існують розбіжності між П(С)БО та МСФЗ.

В процесі трансформування фінансової звітності українських підприємств (насамперед – акціонерних товариств) слід врахувати існуючі відмінності між національними та міжнародними стандартами фінансової звітності.

Розглянемо детальніше, чим відрізняються загальні принципи подання інформації, установлені П(С)БО та МСФЗ (табл. 1).

Таблиця 1

Порівняльна характеристика застосування П(С)БО та МСФЗ

Критерій порівняння	Вимоги П(С)БО	Вимоги МСФЗ
Зміст стандартів	Визначають принципи і методи ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні	Регламентують принципи подання у фінансовій звітності інформації про активи, зобов'язання, капітал, доходи та витрати підприємства

Можливість відхилення від стандартів	Не передбачена	Існує за умови, якщо дотримання вимог стандарту призведе до протиріччя і введе в оману її користувачів. Умови відступу від стандартів обов'язково розкриваються у примітках до звітності
Дії керівництва в разі відсутності стандарту, який регулює обліковий підхід до певного об'єкта	Не передбачені	Керівництву слід спиратися на власне професійне судження, яке б забезпечувало доречність та достовірність звітності
Відображення у звітності несуттєвих статей	Стаття наводиться у звітності за умови, що інформація є суттєвою й оцінка статті може бути достовірно визначена. Стаття, інформація за якою є несуттєвою, у фінансовій звітності окремо не відображається, а об'єднується з іншими статтями, подібними за характером і функціями	
Формат звітності	Стандартизований	Нестандартизований, окреслено мінімальний перелік статей, які повинні бути відображені у звітності
Проміжна звітність та її склад	Проміжна звітність складається щоквартально нарастаючим підсумком із початку звітного року і включає Баланс та Звіт про фінансові результати	Надання проміжної звітності заохочується. До складу такої звітності входить повний пакет фінзвітності або комплект стислих звітів за період, менший за звітний

Джерело: [2].

Перехід українських підприємств на міжнародні стандарти обліку і звітності процес незаперечний, але поступовий. Найбільш оптимальним варіантом трансформації бухгалтерського обліку і звітності є максимально можлива гармонізація вітчизняних П(С)БО із МСФЗ, що дозволить вчасно вносити необхідні доповнення в них по мірі розвитку міжнародних стандартів. Даний крок забезпечить чіткішу та зрозумілішу, як організаційно так і методологічно, регламентацію обліку та формування якісної інформації для складання звітності за МСФЗ. Однак з трансформацією обліку за вимогами міжнародних стандартів виникає ризик поверхневого розроблення методологічного забезпечення бухгалтерського обліку, що призведе до отримання неякісної інформації та складання «формальних» фінансових звітів.

Крім того, разом із виникненням необхідності ведення обліку і складання

звітності за міжнародними стандартами, виникає потреба в сертифікації бухгалтерів підприємств. Бажано, щоб таку кваліфікацію можна було отримати разом із вітчизняним дипломом про вищу освіту. На плечі вищих навчальних закладів також треба покласти періодичне підтвердження такої кваліфікації.

У кожному разі, який би варіант трансформації стандартів обліку і звітності не був обраний, процес переходу на міжнародні стандарти повинен регулюватися на державному рівні. Інакше підприємства будуть переходити на нові стандарти тільки у випадку крайньої необхідності, що буде викликати додаткові труднощі й суттєво гальмувати залучення коштів у вітчизняну економіку [3].

Список використаних джерел:

1. Сокіл О.Г. Запровадження МСФЗ в Україні та інших країнах світу. Зростання ролі бухгалтерського обліку в сучасній економіці: збірник тез та доповідей I Міжнародної науково-практичної і нтернет-конференції (21 лютого 2013 р.; м. Київ) / Відпов. за вип. Б.В. Мельничук. Київ: ТОВ «Всеукраїнський інститут права і оцінки», 2013. С. 195-196.

2. Нищенко Л.П. Гармонізація бухгалтерського обліку та фінансової звітності України з міжнародними стандартами в процесі гармонізації економічних взаємозв'язків. Бухгалтерський облік та аудит. 2006. № 9. С. 6-9.

3. Трачова Д.М., Сахно Л.А. Перехід на міжнародні стандарти обліку та звітності: проблеми на перспективу. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс». 2012. № 2 (18), том 6. С. 270-276.

***** Науковий керівник - Сокіл Олег Григорович, д.е.н., доцент, завідувач кафедри «Облік і оподаткування» Таврійського Державного Агротехнологічного Університету імені Дмитра Моторного**